

11/2019. (V.23.) sz. TVB határozat

A Pest Megyei Területi Választási Bizottság a **dr. Tóth Bertalan elnök által képviselt Magyar Szocialista Párt** által **T. Mészáros András, Érd polgármestere kampánytevékenysége ellen benyújtott kifogást** megvizsgálva, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban Ve.) 151. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében a **220. § alapján a kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.**

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet fellebbezést nyújthat be. A fellebbezést személyesen, levélben, telefaxon vagy elektronikus levélben a Nemzeti Választási Bizottsághoz címezve, a Pest Megyei Területi Választási Bizottságnál lehet benyújtani (1052 Budapest, Városház u. 7., 1364 Budapest, Pf.: 112., Fax: (06 1) 233-6890, valasztas@pestmegye.hu). A fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb **2019. május 26-án 16.00 óráig** megérkezzen.

I n d o k o l á s

A dr. Tóth Bertalan elnök által képviselt Magyar Szocialista Párt (Kifogástevő) 2019. május 22-én 14.55 órakor kifogást nyújtott be, melyben előadta, hogy T. Mészáros András, Érd Megyei Jogú Város polgármestere által, polgármesteri minőségében, közpénz felhasználásával az érdi választópolgároknak küldött, a FIDESZ-KDNP jelölő szervezetek által állított lista támogatására való felhívás sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt, a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség választási alapelvét.

Bizonyítékként csatolta a T. Mészáros András, Érd Megyei Jogú Város polgármestere által az Érd Városban lakóhellyel rendelkező, "első szavazó", vagyis választójogával először az Európai Parlament tagjainak 2019. évi választásán élő választópolgároknak megküldött levelet.

A levélben, amit T. Mészáros András polgármester ebbéli minőségének feltüntetésével, Érd Megyei Jogú Város címerének felhasználásával írt, az érdi, először szavazó választópolgárokat a FIDESZ-KDNP listára való szavazásra buzdítja.

Bírósági döntések alapján az esélyegyenlőség kérdése erőteljesen jelentkezik - és a választás tisztaságának elvét is érintheti - azon esetekben, ha a jelölt a közhatala betöltése folytán rendelkezésre álló állami, önkormányzati infrastruktúra felhasználásával vesz részt a választási kampányban, ezzel indokolatlan előnyhöz jut a többi jelölttel szemben. Így például ha az önkormányzat vagy az Országgyűlés fejléces papírját és borítékját használja kampánylevelek kiküldéséhez, vagy hivatalos helyiségét használja kampányrendezvény céljából [Pest Megyei Bíróság 2.Kpk.26.992/2002/2. számú végzése, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság Pk.21.381/2001/2. számú végzése, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.Kvk.20.711/2006/2. számú végzése, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság Pk.20.724/2002/2. számú végzése, 6/1998. (III. 12.) OVB határozat, 23/1998. (IV. 6.) OVB határozat, 96/2002. (IV. 18.) OVB határozat].

Az idézett bírósági döntésekből egyértelműen megállapítható, hogy a kampányhoz kötődő jogegyenlőség követelménye, az egyenlő esély elve a választási kampány idején akkor érvényesül, ha a jelölő szervezetek és jelöltek számára azonosak azok az objektív, külső feltételek, amelyek mellett képesek választási üzeneteiket eljuttatni a választókhoz. Megbomlik az esélyegyenlőség akkor, ha valamely jelölő szervezet vagy jelölt a kampány időszakában olyan támogatásban részesül, olyan segítséget kap, amely őt ésszerű indok nélkül privilegizálja más szervezetekhez és jelöltekhez képest. A választási versengés során megkérdőjelezi az egyenlő esélyek elvének érvényesülését az a tény, avagy látszat, amikor az állami vagy helyi közhatalom a választási kampányban semleges pozícióját feladva az egyik jelölő szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel. Ezért a kampányidőszak alatt a jelöltek és a jelölő szervezetek esélyegyenlőségének érvényesítése érdekében az állami, illetve az önkormányzati szerveknek tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak. (Kúria Kvk.IV.37.360/2014/2.)

Azzal, hogy T. Mészáros András polgármesteri minőségében, vagyis Érd Megyei Jogú Város Önkormányzatának képviselőjeként eljárva, olyan tartalmú levelet küldött meg választópolgároknak, amellyel a FIDESZ-KDNP listájára való szavazásra buzdít, feladta semlegességét, beavatkozott a jelölő szervezetek közötti választási eljárásba, így megbontotta a jelölő szervezetek közötti

esélyegyenlőséget, hiszen a helyi közhatalom képviselőjeként a FIDESZ-KDNP-t ésszerű indok nélkül privilegizálta más jelölő szervezettel szemben.

A csatolt bizonyíték alapján ráadásul alappal feltehető, hogy T. Mészáros András polgármester levelét Érd Megyei Jogú Város Önkormányzata adta fel, erre utal a boríték feladójának helyén szereplő "ÉRD - A mi városunk" felirat. A postai szolgáltató bélyegzőnyomata alapján megállapítható, hogy egy-egy ilyen levél feladására az Önkormányzat 152 Ft közpénzt fizetett, vagyis a FIDESZ-KDNP támogatására közpénz is felhasználásra került.

Mindezekre tekintettel a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának sérelmét megvalósította T. Mészáros András polgármester tevékenysége.

Kéri a választási bizottságot, hogy T. Mészáros András, Érd Megyei Jogú Város Polgármestere vonatkozásában a jogsértés tényét állapítsa meg, a további jogsértéstől tiltsa el, és a bíróságot is szabjon ki, tekintettel a jogsértés szándékos jellegére, a jogsértéssel érintett választópolgárok, vagyis Érden lakóhellyel rendelkező, választójogával első alkalommal élő választópolgárok nagy számára, valamint közpénz jogellenes felhasználása miatt a jogsértés különösen jelentős súlyára.

Kéri továbbá, hogy a közpénz jogellenes felhasználására tekintettel a Ve. 44. § (2) bekezdése alapján kezdeményezze büntetőeljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv eljárását.

A Pest Megyei Területi Választási Bizottság (TVB) a rendelkezésére álló iratokat áttekintve az alábbi jogszabályi rendelkezésekre tekintettel alakította ki álláspontját.

2. § (1) A választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a következő alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása,
- b) önkéntes részvétel a választási eljárásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) a fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése,
- e) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- f) a választási eljárás nyilvánossága.

140. § Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen a

- a) plakát,
- b) jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés,
- c) politikai reklám és politikai hirdetés,
- d) választási gyűlés.

141. § Kampánytevékenység a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.

208. § Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

209. § (1) A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen a kifogás elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz.

212. § (1) A kifogást írásban - személyesen, levélben, telefaxon vagy elektronikus levélben eljuttatva - lehet benyújtani.

(2) A kifogásnak tartalmaznia kell

- a) a jogszabálysértés megjelölését,
- b) a jogszabálysértés bizonyítékait,
- c) a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,
- d) a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló hatósági igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

(3) A kifogás tartalmazhatja benyújtójának telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

215. § A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

a) nem a 208. § szerinti jogosult nyújtotta be,

b) elkésett,

c) nem tartalmazza a 212. § (2) bekezdésében foglaltakat vagy

d) annak elbírálása nem tartozik egyik választási bizottság hatáskörébe sem.

217. § (1) A választási bizottság együttes vizsgálat és elbírálás végett elrendelheti azoknak az előtte folyamatban levő ügyeknek az egyesítését, amelyeknek tárgya egymással összefügg.

218. § (1) A választási bizottság a kifogásról a rendelkezésére álló adatok alapján dönt.

(2) Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad

a) megállapítja a jogszabálysértés tényét,

b) a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,

c) a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti,

d) a választási kampány szabályainak megsértése, illetve a 124. § (2) bekezdésében és a 155. §-ban foglalt kötelezettség megszegése esetén bírságot is kiszabhat.

220. § Ha a választási bizottság a kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.

A Pest Megyei Területi Választási Bizottság megállapította, hogy a kifogástevő jelölő szervezet, mely kifogás benyújtására jogosult.

A kifogás határidőben való benyújtásának vizsgálata körében a TVB megállapította, hogy a kifogásolt levél – a postabélyegző szerint – 2019. május 20-án került feladásra. A kifogástevő általi 2019. május 22-i 14.55 órai benyújtás a jogvesztő háromnapos határidőn belüli beadásnak minősül

A TVB az ügy megítélése során figyelembe vette az Alkotmánybíróság azonos tényállás alapján született 3154/2018. (V. 11.) AB határozatát, mely a következőképpen fejt ki a polgármester hasonló megnyilvánulása kapcsán az álláspontját:

„Egy polgármester tevékenysége vagy megnyilvánulása kizárólag abban az esetben tudható be a helyi önkormányzat tevékenységének vagy megnyilvánulásának, ha a polgármester ilyen minőségében járt el. Egy pártpolitikus polgármester esetében előfordulhatnak ugyanakkor olyan élethelyzetek, amikor nem mint polgármester, hanem mint pártpolitikus jelenik meg. Így például, ha a polgármester egyben a pártjának országos vagy helyi szóvivőjeként is tevékenykedik, akkor ilyen minőségében való szereplése értelemszerűen nem lesz betudható az általa vezetett képviselő-testület, vagy épp az önkormányzat véleményének. Ehhez hasonlóan a pártpolitikától független polgármester sem jár el minden élethelyzetben polgármesterként, és így az ő véleménynyilvánítása sem lesz mindenkor az önkormányzat véleményének nyilvánítható. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a polgármesternek minden olyan szerepvállalása vagy véleménynyilvánítása során, amely nem polgármesteri tisztségéhez, hanem pártpolitikai vagy épp magánéleti oldalához tartozik, tartózkodnia kell annak látszatától, hogy aktuális megnyilvánulása polgármesteri tisztségéhez kötődik. A többes szerepvállalás esetében a határok meghúzása természetesen csak több szempont együttes mérlegelése alapján lehetséges”

„Mindezek alapján az Alkotmánybíróság jelen ügy vonatkozásában megállapította, hogy a Kúria támadott végzése, az indítványozó által a választópolgároknak küldött levelet formai és egyes tartalmi elemei alapján alaptörvény-sértően ítélte meg, mivel figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény IX. cikkében deklarált szabad véleménynyilvánításhoz való jog minél szélesebb körű érvényesülését, és az elé tárt ügyet pusztán a Ve. alapelveiből levezetve döntötte el. Ezáltal az is megállapítható, hogy a Kúria a fentiekben rögzített szempontokat, a határok kijelölése során nem megfelelően értékelte. Ilyen ügyek esetében ugyanis a jogalkalmazónak alapos mérlegelés alapján arról kell döntenie, hogy a választópolgárok szemében, a pártpolitikusként (vagy bizonyos esetekben magánszemélyként) is megjelenő polgármester az önkormányzat nevében járt-e el, vagy csupán politikai vagy magán véleményét fejtette ki. Ezt pedig nem lehet pusztán az alapján megítélni, hogy feltüntette-e a polgármester (vagy épp más hasonló esetekben az önkormányzati vagy országgyűlési képviselő) ezen tisztségét vagy sem. Az olyan kampányidőszakokban ugyanis, ahol a megnyilvánuló tisztségviselő (jelen esetben a polgármester) nem saját újraválasztásáért kardoskodik, hanem valamely, az adott választáson induló jelölt mellett foglal állást, csak több szempont együttes mérlegelése alapján lehet

arra a következtetésre jutni, hogy a tisztségviselő megnyilvánulása sérti a Ve. alapelveit, és így korlátozható az ő véleménynyilvánítási szabadsága. Ezen szempontok pedig esetről–esetre változhatnak. Ennek ellenére mégsem lenne elvárható a polgármestertől, hogy tisztségét és saját tapasztalatait eltitkolja a választópolgárok előtt, hiszen ők e nélkül is tisztában lennének az ő polgármesteri tisztségével (ahogyan ez valamennyi helyi választott tisztségviselő esetében megállapítható lenne). Így a jogalkalmazónak mindenkor az eset összes körülménye alapján kell megítélnie (jelen esetben) a polgármester kijelentéseit, és nem dönthet csupán az alapján, hogy ő magát polgármesterként tüntette-e fel a választópolgárok előtt. „

TVB álláspontja szerint T. Mészáros András a kifogással támadott levelet nem, mint a közhatalmat gyakorló polgármester küldte ki az érintetteknek, annak ellenére, hogy a tisztségét feltüntette az aláírása alatt. A hivatkozott AB határozat éppen azt mondja ki, hogy a kampányban a polgármester is megilleti a véleménynyilvánítás alkotmányban foglalt szabadsága, az a Ve. szabályai szerint nem korlátozható.

TVB megállapította, hogy a közpénz jogellenes felhasználását a kifogástevő nem bizonyította, azt csupán feltételezte, ugyanakkor T. Mészáros András interneten fellelhető nyilatkozatában rögzítette, hogy közpénzt nem használt fel a levél kiküldése során. Ezért a TVB nem tartotta szükségesnek feljelentés megtételét.

A fentiek alapján a TVB a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

K.m.f.

dr. Nemeskéri Balázs s.k.
elnökhelyettes